

Podívej se pod pokličku! 4

V tomto věku je nejdůležitější doprovázení mladých, aby našli smysl ve svém životě.

Dominik Vachuda
vedoucí Programů křesťanské výchovy

V Kobylisích ho asi všichni znají. Nejspíš již patří k „úterkovému“ inventáři a nikdo si úterkovou mši pro mladé nedovede představit bez Dominika, který v roli ministranta a akolyty pomáhá u oltáře. Ale nedělá jenom to. Kromě práce v Oratoři se stal vedoucím relativně nového sektoru s názvem Programy křesťanské výchovy. Co to všechno obnáší a jak Dominik zvládá skloubit všechny svoje činnosti a pracovní náplně, se dočtete v našem rozhovoru.

Dominiku, tvůj sektor – Programy křesťanské výchovy – je poměrně mladý. Kdy vznikl, jak a proč?

Sektor vznikl v roce 2018, kdy pod sebe zahrnul pravidelná setkávání mládeže Úterky u Terky, některé chaloupky (dříve zvané mimosektorové¹) a tehdejší společenství mládeže a vznikající spolča 14+. Dříve tyto aktivity nebyly

¹ Salesiánské středisko mládeže je rozděleno na sektory – Kroužky, Oratoř, Vrtule, Centrum pro rodinu a od roku 2018 se k nim přidalo PKV. Některé z těchto sektorů pořádaly vlastní chaloupky. Zároveň vznikaly i mimosektorové chaloupky, které vedli externisté, kteří nepracovali v Salesiánském středisku mládeže jako jeho zaměstnanci, ale jako dobrovolníci se podíleli na vedení chaloupek. Sektorové chaloupky vedli vedoucí, kteří ve středisku zaměstnaní byli a jejich chaloupky spadaly přímo pod činnost jejich sektoru (např. zaměstnanci Oratoře jezdili na vlastní chaloupku atd.).

PODÍVEJ SE POD POKLIČKU – Dominik Vachuda

zastřešené, zároveň se začínaly ozývat hlasy, že je to pro věřící mládež málo a ve středisku se začínala řešit otázka mládeže 14 +. Na základě toho všeho se rozhodlo, že se vytvoří nový sektor, který bude pracovat pod střediskem – Programy křesťanské výchovy (dále jen PKV). PKV v současné době zahrnuje Úterky u Terky, chaloupky PKV, kterých je v tomto roce deset, a spolča – ty jsou čtyři. Bylo to z toho důvodu, aby se to nějak zaštitilo, aby se tomu dala nějaká kultura. Takže jsem byl jedním z těch, kteří stáli na začátku PKV.

Takže do roku 2018 to vše fungovalo nějak samo?

A ta činnost byla pod farností?

Úterky byly spíše napojeny na farnost, v úterkovém týmu byli dobrovolníci a salesián, propojení se střediskem bylo spíše menší. Mimosektorové chaloupky byly před rokem 2018 zajišťované Vaškem Jiráčkem, tehdejším ředitelem střediska a Libečkem (Tomáš Kubalík, SDB). Byla také snaha vytvářet nějaká spolča.

A nebyly dřív Úterky spíše v rukou laiků?

Jak se to vezme. V 90. letech, když byl

kobyliškým farářem salesián P. Kája Herbst, vznikla tradice, kdy se v úterý scházela mládež na rytmické mši svaté, kde poté měl Kája katechezi. Po jeho odchodu si pak tato setkávání procházela asi různými změnami. Úterky jako takové vznikly v září 2002 z iniciativy laika Lukáše Matyše, který začal více promýšlet, jak dát úterním setkáním ucelený program.

A chodí teď na Úterky nějaký salesián pravidelně?

Ano, P. Vašek Jiráček je nyní v úterkovém týmu. Zároveň jsou salesiáni i salesiánky ve spolčích a na chaloupkách. V jednom spolču je zapojený P. Jenda Fojtů a ve druhém Hanka Gennertová. A v těch, co nyní připravujeme, bude zapojený P. Petr Boštík a Michal Svoboda. Tito, a ještě další pak ještě jezdí na chaloupky.

Jak ses dostal k této práci? Dělal jsi v této oblasti již dříve ve farnosti?

Já jsem byl v této farnosti pokřtěný v roce 2014. Od začátku školního roku 2014/2015 jsem se zapojoval v kurzech Alfa pro mládež. Potom jsem byl pozván do Úterků, tam jsem se začal angažovat ve školním roce 2015/2016. Úterky se ale postupně vyvíjely. Prošli

jsme si tam fází demokratickou, kdy jsme neměli hlavního šéfa (druhé pololetí roku 2015/2016), pak se to zase změnilo na jednoho šéfa (školní rok 2016/2017). Jednu dobu (školní rok 2017/2018) byly Úterky propojené s Alfou pro mládež, protože to dělali stejní lidé, takže to pak mělo v podstatě dva vedoucí – Filipa Vodrážku za Alfu a mě za Úterky. Prostě se to tak různě měnilo. Pak jsem sám Úterky vedl od školního roku 2018/2019. Danovi Blažkovi jsem vedení předával před létem 2020. Na chaloupky jsem začal jezdit jako vedoucí od roku 2016.

Jako vedoucí PKV máš tedy hodně úkolů. Co všechno máš v sektoru na starosti?

Celkově koordinaci všech tří aktivit v PKV – Úterky, chaloupky a spolča. Úterky pak mají vlastního koordinátora Dana Blažka, který má k sobě tým. Takže jsou relativně samostatní, já osobně se snažím doprovázet Dana v jeho vedení týmu nebo mu předávám informace z porad střediska a farnosti nebo co se děje ve světě chaloupek a spolč.

Stejně jako Úterky, tak i chaloupky a spolča by měly mít svého

koordinátora, kterého nyní dělám já, jak u táborů, tak u společenství mládeže. Každá chaloupka i spolčo má svého hlavního vedoucího a svůj tým. Takže mám na starosti, jak proběhne léto, odbavuji chaloupky, jezdím na ně, přes rok pak míváme setkání vedoucích. U spolč pak máme také pravidelná setkávání, abychom se informovali o tom, kde se co děje nebo mi teď hodně času zabrala organizace nových spolč 14+, z nichž jedno povedu. Vedle toho mám na starost online schránku důvěry pro mládež a schránku důvěry u klubovny U Šakala. Někdy se na mě obrací někteří lidé o radu nebo podporu, takže se je snažím nějak doprovázet. Do toho také jezdím jako lektor na dvouletý kurz Salesiánští animátoři, který má na starosti Petr Boštík z provincie, protože tam jezdí naši mladí.

Jak funguje schránka důvěry?

Online schránka důvěry funguje od minulého roku a lidé se k ní dostanou buď přes web střediska nebo přes sociální síť Úterků. Schránka důvěry u klubovny U Šakala je novinkou, chystá se její propagace. Obě schránky (další jsou v Oratoři a ve Vrtuli) fungují na zásadě toho, že tam může

každý (a to i anonymně) napsat, co řeší, zpětnou vazbu k nám či jakýkoliv jiný vzkaz. Vzkazy se pak zveřejňují do dvou týdnů na nástěnce i s odpověďmi a je třeba se jimi zabývat. A když se na mě někdo obrátí osobně, někdy jej posílám nebo doprovázím do Vrtule, protože tam jsou větší odborníci. A přeci jen mladí, ať už kosteloví nebo nekosteloví, řeší podobné obtíže.

Postupně ve středisku vznikala

koncepce práce s mládeží 14+.

Můžeš o tom něco říct, vysvětlit nezasvěceným, co to je a proč tato koncepce vznikla?

Koncepce 14+ vznikla v roce 2018 z toho důvodu, že tehdy téměř všechny střediskové aktivity byly určeny pro děti do 15 let. Ale co s nimi pak dál? Tak se začalo více přemýšlet nad tím, jak více koordinovat a zajistit, aby tu byly malé skupinky pro mládež. To bylo i spojené s tím, že Úterky si tehdy procházely krizí, kdy sice na setkávání docházeli někteří mladí, ale řada dalších se ze Salesiánského centra ztrácela.

Takže se vytvořila Koncepce 14+. Jednou za dva roky vznikne spolčo mládeže (resp. před dvěma lety

vznikla dvě, v tomto roce otevřeme také dvě). 1. rok je ve spolču takový zájžděcí, mají zahajovací letní akce, přes rok se pak mladí scházejí na schůzkách a jezdí na další akce. 2. rok je lidem ze spolč nabídnuta možnost účastnit se kurzu Salesiánských animátorů – kurz je dvouletý a probíhá o víkendech. 4. rok pak mají zájemci možnost začít se připravovat

» jako Staříček Stuchlý

na svátost biřmování, kdy příprava je jednoletá. V průběhu těchto let (ale i pak) se mladé snažíme zapojovat i do dalších aktivit Salesiánského centra jako např. vedoucí na chaloupkách, na Útercích, na příměstských táborech nebo na kroužcích. A po těchto čtyřech letech je pak zveme do vedení nových spolč.

Ale není to tak, že by museli povinně všichni na kurz Salesiánští animátoři?

Ne, to ne, to je dobrovolné, i spolčo a příprava na biřmování jsou samozřejmě dobrovolné.

A kdo vede spolča?

V týmu je alespoň jeden salesián nebo salesiánka a několik animátorů. Spolča, do kterých nyní probíhalo přihlašování, tak budou specifická tím, že poprvé je povede, vedle starších vedoucích, i nová generace animátorů, která nám vyrostla z prvního spolča 14+, z tzv. Výbuchu.

Kolik mladých se teď přihlásilo do nových spolč?

46 lidí.

Tak to je pěkné. A kolik jich vydrží, jakou s tím máte zkušenost?

» se spolčem Výbuch

Například ze spolča Výbuchu – z původních dvaceti vydrželo asi deset. V dalších spolcích je zatím úbytek menší, ale myslím, že to patří k životu, kdy si každý hledá svoji cestu a rozhodne se třeba nechodit do spolča, protože se chce věnovat něčemu jinému. Což mi přijde správné, když si člověk zvolí svoje priority.

A ti, co zůstali z Výbuchu, ještě se pořád schází?

Chodí teď na biřmování. Je jim kolem 18–19 let. Biřmovanci se schází pravidelně na svých schůzkách za doprovázení salesiánů Radka Gottwalda a Michala Svobody a salesiánky Zdeňky Korousové. Zároveň část výbuchářů se zapojuje do dalších aktivit střediska a farnosti, někteří z nich povedou nová spolča.

Takže nejdůležitější bylo podchytit mládež v tom krizovém věku kolem 15 let, kdy tady pro ně nic nebylo?

Myslím, že v tomto věku je nejdůležitější doprovázení mladých, aby našli smysl ve svém životě. Aby jim nikdo neřikal, co mají dělat a nedělat, ale aby byl někdo, kdo je bere jako partnery, kteří společně hledají

cestu. Osobně si ale myslím, že před rokem 2018 tu byly aktivity i pro pubertáky, jen nebyly tolik vidět. Byla a je tu Oratoř a Vrtule, byly tu Úterky. Co tu scházelo byla skutečně nabídka spolč, ty se tvořily spíše spontánně. Přeci jen spolčo je více o menší skupině podobně starých lidí, kteří mezi sebou budují vztahy, řeší podobné věci, spolčo jako takové je více zaměřené na otázky života a víry. A velký zájem na vytvoření spolč měli také rodiče.

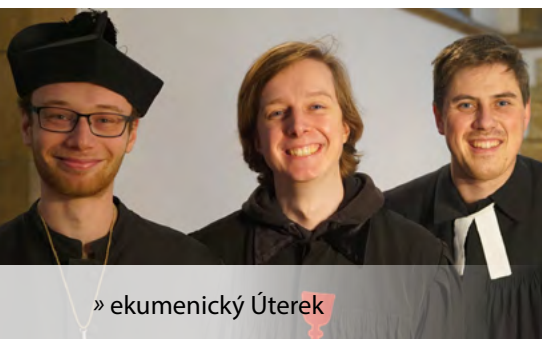
Jak do toho zapadají Úterky u Terky? Mají nějaký nastavený systém?

Každé úterý je mše sv. s kapelou. Mše sv. je sloužená za mládež a pro mládež. 1. úterek v měsíci je Velký úterek, který má nějaké téma s pozvaným hostem. 3. úterek je modlitební, můžou to být třeba chvály a další úterky, to jsou schůzky spolč. Pak jsou tady i taneční večery – ty jsou dvakrát až třikrát do roka. Pořádáme i jednodenní duchovní obnovy. A úterkový tým pořádá i Odpoledne pro mladé, která navazují na nedělní oratoře. Na všechny tyto aktivity mladí ze spolč i mimo ně mohou chodit.

Jak vybíráte témata pro Velké úterky? Jak hledáte hosty?

To funguje tak, že na konci školního roku dáme účastníkům úterků dotazník na zhodnocení uplynulého roku a zároveň se ptáme, co by chtěli za další témata na příští školní rok, a to si zpracujeme na jednodenním plánování. Koordinátor Úterků, příp. já nebo někdo z týmu shání hosty k jednotlivým vybraným tématům. Pak také záleží na časových možnostech pozvaných hostů, zda se mohou setkat na Útercích zúčastnit. Když se ukáže, že je potřeba probrat nějaké téma víc, můžeme z tohoto tématu udělat třeba dva velké Úterky, jak jsme to udělali při tématu LGBT.

» ekumenický Úterek

Jak už jsme se několikrát zmínili, ty máš na starosti chaloupky. Ale, co to znamená, že je máš na starosti? Účastníš se některých

chaloupek i jako vedoucí? Objíždíš v létě úplně všechny chaloupky?

To nejde stihnout. Chaloupek, které mám na starosti, je 10. Za léto stihnu navštívit asi 5 z nich. Snažím se být na chaloupce alespoň jeden celý den. Takže přijedu na chaloupku odpoledne, další den strávím celý na chaloupce, třetího dne odjízdim. Na místě se snažím zapojit do programu. Jsem tam především proto, abych podpořil vedoucí, abych viděl, jak pracují s dětmi, abych jim poděkoval, abych se pobavil s dětmi. Abych prostě viděl, co se na chaloupce děje. Je to ale asi trochu jiné, než když dřív jezdili po chaloupkách za totality salesiáni. Salesián-kněz, když přijel na chaloupku, mohl vyzpovídat, slavit mši svatou, řekl slůvko a odjel. To já jako laik samozřejmě nemůžu. Proto se snažím zapojit jinak, pomoci, kde se dá, mít večerní modlitbu a slůvko nebo se zapojit do her. Kde tedy často hraju záporáky. :-)

Ale ty ještě jezdíš i na svoje chaloupky.

Když můžu, tak jezdím na chaloupku s Oratoří na celý týden, protože v Oratoři pracuji. Minulý rok jsem ještě jel na akci se spolkem Výbuch, kde

jsem byl jako vedoucí. Toto léto mě čeká zahajovací akce mého spolča, pro druhé, které povede Míša Kolářová, tak budu připravovat program. S Míšou jsme se dohodli, že si navzájem uděláme program, abychom znali lidi z obou spolč. A pak budu objíždět chaloupky, které mám na starost, jako třeba Eldorado, holčičí a klučičí chaloupky, Zažij! atd.

Kdy začínáte chaloupky plánovat a připravovat na ně program?

Každá chaloupka to má jinak. Já jsem zažil chaloupky, které se plánovaly rok i chaloupky, které se plánovaly

měsíc před termínem zahájení, takže to je velmi individuální a záleží to na hlavním vedoucím a jeho týmu.

Kromě toho, že jsi vedoucím jednoho ze sektorů střediska, pracuješ na malý úvazek i v Oratoři. Dá se to všechno skloubit dohromady, dá se to zvládnout?

Malý úvazek to úplně není, jsem v Oratoři na půl úvazek. Pracuji zde jako řadový volnočasový pedagog. Jsem mezi dětmi, hrajeme spolu hry, povídáme si spolu o tom, co děti řeší. A když narazíš na nějaký problém, tak

» na zahajovací akci spolča PÍS-21

je posíláš za sociálními pracovníky? To záleží na tom, co to je. Pokud se někdo někde s někým nepohodne, vyřeším to sám nebo s kolegy. Za což jsem rád, že jsme v Oratoři jako tým. Jinak my máme své oratorní porady týmu, kde problémy řešíme. Pokud je potřeba dítěti pomoci, tak je můžeme doprovodit do Vrtule nebo za jinými odborníky.

A ten zbytek úvazku?

Zbytek mého úvazku pokryje činnost v PKV. Neustále se ale ta práce rozšiřuje. Začal jsem chodit teď i na porady farnosti. Bylo to potřeba,

protože PKV by v klasické farnosti spadalo pod farnost, protože je to vlastně pastorační mládež. Tady máme středisko, takže PKV je vlastně jedním ze spojovacích mostů mezi farností a střediskem. Je dobře, že je tady nějaký prostor, kde se můžeme domlouvat.

Co tě na tvé práci nejvíce baví?

Když vidím, jak u dětí v Oratoři, tak u animátorů nebo u mladých ze spolč, jak se posouvají, jak rostou. Pak jsou to takové maličkosti, jako třeba, že jedna holčička z Oratoře si konečně zapamatovala mé jméno. Mám radost, když vidím u těch dětí i třeba jen malé krůčky vpřed. Některé z nich považují Salesiánské centrum za svůj druhý domov. Také mě baví, že ta moje práce je velmi různorodá. Částečně jsem pracovník administrativní, pedagogický, pastorační, částečně manažer. Velmi mě také baví potkávat se s lidmi, se kterými pracuji.

Co tě naopak štve? Nebo vůbec nebaví.

No, já jsem cholerik a snadno vybuchnu, ale málokdy se pořádně naštvu, jako fakt naštvu.

» chaloupka Start

» na oratorním pohodovém víkend

A co třeba kluci, když se v Oratoři poperou?

U mě je to takový cholerický vnitřní výbuch, který se přemění na důrazná slova: „Co to tady je?! Jdeme si promluvit! A zvlášť!“ Ale to mě neštve. Mě vlastně výchovné problémy řešit baví. Nejvíc energie mě asi bere administrativní, vyřizování mailů – to mě nebaví. A také mě zasmuší, když vidím, jak si lidi občas mezi sebou nerozumí a jak věci, které by šly vyřešit tak, že si lidi jen promluví a řeknou si, co cítí a co potřebují, tak mezi nimi hníjí a přinášejí další problémy.

A teď malý rychlokvíz

Oblíbená kniha: Malý princ,
Zeměplocha

Jídlo: cheeseburger v půl jedné ráno na Ípáku, Moravský vrabec se špenátem a brambor

Zvíře: pes

Dopravní prostředek: vlak, tramvaj
Neoblíbený dopravní prostředek: letadlo

Oblíbený film: Hvězdné války

Barva: Žlutá

Země, kterou by chtěl Dominik, jen v případě nějaké výhry, navštívit: Norsko, Afrika

Dominiku, moc děkujeme za rozhovor i za práci, kterou děláš.

*Rozhovor s Dominikem Vachudou
vedla Katka Jelínková,
text připravila Eva Špačková*